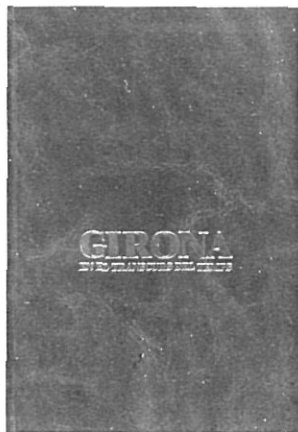

MARQUÈS, Salomó. *L'ensenyament a Girona al segle XVIII*. Girona. Col·legi Universitari. 1985. 184 ps.

Salomó Marquès publica ara una part, retocada, de la seva tesi doctoral. Joan Puigbert hi ha escrit el pròleg.

Es tracta d'un llibre més informatiu que valoratiu. Salomó Marquès va fer un buidat exhaustiu de totes les dades relatives a l'ensenyament contingudes al Manual d'Acords de l'Ajuntament de Girona des de l'any 1700 al 1809. També va extreure la informació continguda als lligalls d'Instrucció Pública que es conserven a l'arxiu municipal, així com a d'altres documents

PLA DALMAU, Josep Mª
Girona en el transcurs del temps.
Girona.-
Dalmau Carles, Pla, S.A.- 1984
353 p.

El cognom Pla s'ha fet present en la bibliografia històrica gironina durant molts anys. Els llibres de Joaquim Pla Cargol de tema gironí es divulgaren amb profusió i es llegiren assiduament. Ell mateix deia que no era investigador, sinó simplement divulgador de les coses de Girona. I el seu propòsit de donar a conèixer la nostra història l'assolí totalment.

Josep Mª Pla Dalmau té diverses publicacions sobre temes gironins, però no referents a la història, sinó a altres branques científiques. Però en morir deixà molt avançada una obra d'història, que la seva vídua, Teresa Bartina i Marull, amb un

sobre el mateix tema que hi ha a la biblioteca del Seminari, a l'arxiu de la Catedral, al Diocesà i a l'Històric Provincial.

Les dades obtingudes, convenientment ordenades, s'ofereixen al lector interessat, que podrà així saber els noms i cognoms dels mestres gironins del XVIII, el lloc on ensenyaven i en quines condicions, les actuacions municipals en matèria d'ensenyança pública, i alguna cosa sobre el programa d'estudis, el calendari i el funcionament de les classes.

Els aspectes biogràfics i d'espais físics són els més complets. Pot dir-se que hi és explicat tot sobre el qui i l'on de l'ensenyament. Menys profunditat té la informació sobre el que s'ensenyava, com i per què. Hom hi troba a faltar, per exemple, una certa valoració sobre la incidència del decret de Nova Planta en l'ensenyament gironí.

Fins i tot pel que fa als temes relatius als qui ensenyaven i els llocs on ho feien, algun aspecte podia haver estat més aprofundit. És el cas, per exemple, de l'ensenyament a les noies, en el qual les monges beates foren pioneres. Salomó Marquès només ho esmenta de passada i potser unes consultes a aquest orde religiós, que encara existeix a Girona, li hauria permès d'obtenir una informació que hauria estat molt interessant.

Cal considerar doncs aquest llibre com una primera aportació, molt valuosa, sobre un tema en el qual estudis posteriors poden obrir-hi més clarianes.

JAUME FABRE

CERVERA i BERTA, Josep. Mª
Història del Monestir de Sant Feliu de Guíxols. Pròleg d'Ernest Zaragoza i Pasqual. Girona 1984. Caixa d'Estalvis Provincial de Girona.

esforç i una tenacitat exemplars, ha culminat, portant-ne a terme la publicació.

El propòsit de Josep Mª Pla era de recordar el seu pare en el centenari del naixement. I considerarà, amb gran encert, que el millor homenatge que li podia dedicar era la presentació d'aquest llibre, sobre la història de Girona, inspirat en les obres de Pla Cargol, però sistematitzant-ne el contingut.

Joaquim Pla Cargol havia treballat molt, havia publicat incansablement. És inevitable que en una obra tan àmplia no s'hi trobessin defectes de sistematització. I aquest ordre metòdic, precisament tan característic de la manera de treballar de Josep Mª Pla, és el que se'ns ofereix en el nou llibre.

Girona en el transcurs del temps és una obra de divulgació de la història gironina, una obra escrupolosament sistematitzada, ordenada i reglamentada. D'això en són una prova la numeració decimal i els diversos tamanys de lletra que presenta. La seva consulta serà fàcil i profitosa. Tant serà útil al lector curiós, com en els primers passos de l'estudiós més profund.

El llibre es presenta il·lustrat amb artístiques fotografies, i amb la reproducció d'uns dibuixos policroms d'aspectes desapareguts de Girona, dibuixos realitzats per Joaquim Pla Cargol, els anys 1937-1938, a base de records personals i de gravats antics.

Amb aquesta edició la senyora Teresa Bartina honora la memòria del seu espòs; Josep Mª Pla ret homenatge al seu pare; i tots ells aixequen un monument a la nostra ciutat, i proporcionen a tots una eina de treball per conèixer millor la història de Girona.

ENRIC MIRAMBELL i BELLOC

Hom diu el títol, el llibre conté la Història del monestir; però en realitat es projecta també sobre tota la rodalia. Des de Calonge fins a Tossa de Mar i des de Llagostera fins al mar entren a la història tots els pobles de la Vall d'Aro.

L'autor pren com a guia el manuscrit inèdit de Cano, si bé no es limita a traduir-lo ni comentar-lo, sinó que hi aporta dades documentals i coneixements d'erudició que milloren l'obra bàsica d'aquell escriptor.

Seguint l'espina dorsal de la llista d'abats que regiren el monestir, l'autor descriu els esdeveniments succeïts durant l'abaciat de cadascun d'ells.

Podríem assegurar, doncs, que el llibre és la història de la ciutat i de la rodalia de Sant Feliu de Guíxols.

El llibre no és un treball de profunda investigació, ni l'autor no ho ha pretès. És més aviat, com diu el prologuista, una obra d'alta divulgació, oferta generosament als antics feligresos, donat que l'autor havia estat durant llargs anys rector d'aquella parròquia arxiprestal i tingué a les mans els llibres parroquials que contenen la genealogia de gran nombre dels santfeliuencs actuals.

D'avui en avant caldrà tenir en compte aquest llibre per a qualsevol estudi sobre el tema.

JAUME MARQUÈS

Joan Busquets

BUSQUETS, Joan. *I una terra nova*. Barcelona, Editorial Claret Punt Diari, 1985, 320 ps.

Fent servir una imatge periodística, que potser no és gaire catalana però sí que és expressiva, en el món de la informació —i de l'opinió que segueix tota informació— hi ha temes "molt calents", temes "calents", i temes "freds". Al seu llibre, en Joan Busquets es troba com el peix a l'aigua quan tracte temes "calents".

No dubto gens a qualificar de "calents" la gran majoria dels temes tractats per en Joan Busquets a "I UNA TERRA NOVA", llibre aparegut per Sant Jordi d'enguany. La cosa té la seva lògica. Aquests escrits han

anat apareixent, durant sis anys, a les planes del Punt Diari, a la secció "Fe i compromís", una de les més veteranes. A l'hora d'escriure en un diari, cal filar i escollir temes d'impacte, temes que interessin l'home d'avui. En Joan Busquets ho ha assolit. Amb el seu estil planer, de prosa un xic prolixa però entenedora i interessant, ha anat introduint els seus lectors a la reflexió sobre una sèrie de temes del dia.

Temes gironins, temes catalans, temes universals i, sobretot, temes eclesials. Suposa que, per mor de la precisió, caldria adjectivar el conjunt amb aquest darrer mot: tots són temes eclesials. I això, per dues coses. Primera: perquè la dimensió de fe i d'esperit eclesial sempre hi és present. Segona: perquè en Joan Busquets és un expert del Concili Vaticà II; l'esperit conciliar travessa totes les seves pàgines. Endemés, la secció on han aparegut els escrits s'anomena "Fe i compromís". I el compromís —en l'esperit d'en Joan Busquets— crec que cal situar-lo totalment en la línia del Concili Vaticà II.

Els escrits més brillants d'en Joan Busquets, a la meua manera de veure, són aquells que parlen de persones concretes (el bisbe Romero, el nostre bisbe Jaume, el Papa Joan XXIII, el Dr. Estela, en Joan

Alsina, l'Alfons-Carles Comín, el bisbe Ancel, el bisbe Cartañà, o el Papa Joan Pau II).

Pel que fa al Papa Wojtyła, seria interessant fer un estudi comparatiu dels set escrits que en Joan li dedica. Ultra el fet que Joan Pau II és el cap actual de l'Església Catòlica, hom no pot deixar de considerar que ha esdevingut, per la força dels fets, un Papa polèmic (molta gent no entén les seves postures i molta altra gent creu que és el Papa que salvarà l'Església del caos). Sigui com sigui, el tema es mereix set articles, o més, d'una secció com "Fe i Compromís".

No cal dir que és un llibre, la lectura del qual recomano a tothom qui estigui interessat en la temàtica d'aquests darrers anys.

QUIM PLA

Bibliografia gironina

ALBERCH, Ramon i Narcís CASTELLS: *La població de Girona (segles XIV-XX)*. Girona, Institut d'Estudis Gironins, 1985, 182 ps.

ARNAU i FIGUEROLA, Josep: *Petita història d'una dècada de l'Escola Universitària Politècnica de Girona*. Girona, Escola Universitària Politècnica, 1985, 86 ps.

ARNAUS SITJÀ, Josep: *Sant Hilari i les Guillerries*. Una introducció a l'economia de la comarca. Girona, Diputació i Banca Mas Sardà, 1985, 70 ps.

BERGA i BOIX, Josep: *Llegendes de la comarca d'Olot*. Olot, Arxiu Casulà, 1985, 108 ps.

BUQUERAS, Ignacio: *Josep Pla. El "seny" irònic*. Madrid, Silex, 1985, 224 ps.

Cercle Català de Madrid: *Rutes de Girona*. Festa Major 1985. Girona, Diputació, 1985, 78 ps.

CORTÈS, Enric: "Fragments de manuscrits hebreus i arameus descoberts de nou a l'Arxiu Diocesà de Girona II", dins *Revista Catalana de Teologia*, IX-1 (1984), ps. 83-101.

DALMAU, Jordi: *La catedral resseguida*. Girona, Ajuntament, 1985, s.p.

Diversos autors: *Querals*. Barcelona, Ed. Montblanc-Martín-Centre Excursionista de Catalunya, 1985, 302 ps.

Equip de Punt Diari a Palafrugell: *Crònica d'un any. Palafrugell 1984*. Girona, Edicions Periòdiques de les Comarques, 1984, 144 ps.

ESTEVA i CRUAÑAS, Lluís: *El carnaval guixolenc del 1879*. Sant Feliu de Guíxols, Ajuntament, 1985, s.p.

GUILLERÉ, Christian: "Les Géronais dans l'élan de la Couronne d'Aragon (1313-1339)", dins *XI Congreso de Storia della Corona d'Aragona*, III, Palermó, 1984, ps. 183-194.

MARQUÈS, Josep M.: "Vilobí d'Onyar a través del capbreu d'en Ramon Malars", dins *Estudis d'Història Agrària*, 5 (1985), ps. 27-52.

MARQUÈS CASANOVAS, Jaime: "Contribución gerundense a la extinción del Cisma de Occidente", dins *IX Congreso de Historia de la Corona de Aragón*, Vol. IV, Saragossa, 1984, ps. 291-304.

MARQUÈS, Salomó: *L'ensenyament a Girona al segle XVIII*. Girona, Col·legi Universitari, 1985, 183 ps.

MIRAMBELL BELLOC, Enrique: "Los judíos gerundenses en el momento de la expulsión", dins *IX Congreso de Historia de la Corona de Aragón*, Vol. IV, Saragossa, 1984, ps. 253-265.

MIRAMBELL BELLOC, Enrique: "Documentación notarial gerundense del último tercio del siglo XIII", dins *IX Congreso de Storia della Corona d'Aragona*, III, Palermó, 1984, ps. 421-425.

Patronat d'Estudis Històrics d'Olot i comarca: *Annals 1982-83*. Olot, Impremta Delta, 1984, 315 ps.

PERARNAU, Josep: "Notícies sobre la

"Lectura Sedes" de la Catedral de Girona en la primera meitat del s. XIV", dins *Revista Catalana de Teologia*, IX-1 (1984), ps. 183-200.

PI i TRAMUNT, Daniel: *Santuaris muntanyencs del Ripollès*. Barcelona, Abadia de Montserrat, 1985, 160 ps.

PLA i DALMAU, Josep M.: *Girona en el transcurs del temps*. Girona, Dalmau Carles Pla, 1985, 353 ps.

PLANAS ROIG, Miquel: "Vies d'estudi dels registres parroquials. Estructura social i oficis a l'Alt Empordà durant l'Antic Règim", dins *Manuscrits*, 1 (1985), ps. 39-61.

PUIGVERT i SOLÀ, Joaquim M.: "Misèries de l'any 1764. Narració d'una crisi alimentària a l'Antic Règim per un clergue de la comarca de la Selva", dins *Manuscrits*, 1 (1985), ps. 63-78.

SALMERON i BOSCH, Carles: *El tramvia del Baix Empordà*. Història del ferrocarril Palamós-Girona-Banyoles, Barcelona, Terminusus, 1985, 191 ps.

SALRACH, Josep M.: "El comte-bisbe Miró Bonfill i l'acta de consagració de Ripoll de l'any 977", dins *Estudis Universitaris Catalans*, XXVI (1984), Miscel·lània Aramon i Serra, IV, ps. 303-318.

SERRA BRUNA, Josep M.: *Els germans Vayreda*. Olot, Arxiu Casulà, 1985, 47 ps. + 4 gravats.

Vila i Fàbrega. *Mostra antològica*. Girona, Ajuntament, 1985, s.p.